Socialförsäkringsutskottets betänkande 1983/84:16

om studiesocialt stöd (prop. 1983/84:100)

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande de i proposition 1983/84:100 under utbildningsdepartementet, bilaga 10, litt. E. Studiestöd m. m. upptagna anslagen E 1–2 och E 4–8.

Anslaget E 3 kommer att behandlas i betänkande SfU 1983/84:26.

Regeringens förslag under anslagen E 1. Centrala studiestödsnämnden, E 2. Anslag till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd och E 7. Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti har inte föranlett några motionsyrkanden.

I anslutning till anslaget E 4. Studiemedel (s. 6) behandlar utskottet följande motioner.

1983/84:515 (fp) om en höjning av studiemedlen och en översyn av inkomstprövningsreglerna.

1983/84:441 (vpk) om ändringar i inkomstprövningsreglerna.

1983/84:1583 (c) om en översyn av studiemedlen ur skatte-, bidrags- och socialförsäkringssynpunkt.

1983/84:1594 (s) om en översyn av studiebidragets konstruktion m. m.

1983/84:1612 (vpk) om höjningar av studiemedlen och andra förbättringar inom studiemedelssystemet.

1983/84:2017 (m) om ett nytt studiefinansieringssystem.

I anslutning till anslaget E 5. Vuxenstudiestöd (s. 10) behandlar utskottet följande motioner.

1983/84:779 (s) om fördelningen av vuxenstudiestödsmedel m. m.

1983/84:1584 (s) om användningen av timstudiestöd.

1983/84:1606 (s) om fördelningen av vuxenstudiestödsmedel.

1983/84:1607 (s) om en samordning av olika studiestöd.

1983/84:2098 (m) yrkandena 2–10 om anslag till vuxenstudiestöd m. m.

I anslutning till anslaget E 6. Timersättning vid grundutbildning för vuxna (s. 14) behandlar utskottet motion 1983/84:2098 (m) yrkandena 11–13 om medelsanvisning till anslaget.

I anslutning till anslaget E 8. Bidrag till vissa studiesociala ändamål (s. 14) behandlar utskottet motion 1983/84:1595 (s) om litteraturförsörjningen till synskadade högskolestuderande.

Utskottet tillstyrker bifall till propositionens förslag och avstyrker bifall till samtliga motioner. Tre reservationer (m) har lämnats till förmån för

motionerna 2017 och 2098. En reservation (vpk) har avlämnats till förmån för motionerna 441 och 1612. Vidare har ett särskilt yttrande (vpk) avlämnats.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1983/84:100, bil. 10 (utbildningsdepartementet) under litt E. Studiestöd m. m. föreslagit riksdagen att

(E 1) godkänna vad som förordats om en ändrad byråindelning vid centrala studiestödsnämnden,

(E 1) bemyndiga regeringen att vid centrala studiestödsnämnden inrätta en generaldirektörstjänst med beteckningen cp,

(E 1) godkänna att 28 400 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att delvis finansiera anslaget Centrala studiestödsnämnden m. m.,

(E 1) till Centrala studiestödsnämnden m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 58 082 000 kr.,

(E 2) godkänna att 6 900 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att delvis finansiera anslaget Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd,

(E 2) till Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 16 041 000 kr.,

(E 4) att till studiemedel m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 4 428 500 000 kr.,

(E 5) anta ett inom utbildningsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1973:349),

(E 5) godkänna att 627,3 milj. kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera anslaget Vuxenstudiestöd m. m.,

(E 5) till Vuxenstudiestöd m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 627 300 000 kr.,

(E 6) godkänna att 42 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera delar av anslaget Timersättning vid grundutbildning för vuxna,

(E 6) till Timersättning vid grundutbildning för vuxna för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag om 72 600 000 kr.,

(E 7) till Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kr.,

(E 8) godkänna de riktlinjer för produktion av studielitteratur för synskadade högskolestuderande som förordats i propositionen,

(E 8) medge att regeringen lämnar talboks- och punktskriftsbiblioteket det beställningsbemyndigande om 1 500 000 kr. för budgetåret 1985/86 som förordats i propositionen,

(E 8) till Bidrag till vissa studiesociala ändamål för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 6 990 000 kr.

Det i propositionen framlagda författningsförslaget finns intaget som bilaga till betänkandet.

Motionerna

I motion 1983/84:441 av Björn Samuelson (vpk) föreslås

1. att riksdagen beslutar anta den i motionen föreslagna ändringen av studiestödslagens 4 kap. 16 § samt att denna ändring skall träda i kraft den 1 juli 1984,
2. att riksdagen hemställer hos regeringen att återkomma med förslag till medelsanvisning på tilläggsbudget för budgetåret 1984/85.

I motion 1983/84:515 (motivering i 1983/84:514) av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) hemställs

1. att riksdagen beslutar att under anslaget Studiemedel anvisa 45 milj. kr. utöver regeringens förslag för att därigenom höja studiemedlen till 148 % av basbeloppet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av vissa regler i studiemedelssystemet.

I motion 1983/84:779 av Berit Oscarsson m. fl. (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vuxenstudiestödet.

I motion 1983/84:1583 av Pär Granstedt (c) och Jan Hyttring (c) hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om en skyndsam översyn av studiemedlen ur skatte-, bidrags- och socialförsäkringssynpunkt i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motion 1983/84:1584 av Stig Gustafsson m. fl. (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att timstudiestöd bör kunna utgå för samtliga utbildningar som leder fram till grund- och/eller gymnasiekompetens samt facklig utbildning och särskilt yrkesinriktade kurser (SY-kurser) inom komvux.

I motion 1983/84:1594 av Anna Lindh (s) och Hans Göran Franck (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts angående studiemedel.

I motion 1983/84:1595 av Bengt Lindqvist (s) hemställs att riksdagen uttalar sig för att litteraturförsörjningen till synskadade högskolestuderande utformas så att den synskadade som antas till en högskoleutbildning också får ekonomiskt stöd till sin punktskrifts- och talbokslitteratur.

I motion 1983/84:1606 av Marianne Stålberg (s) och Margareta Winberg (s) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till åtgärder syftande till att vuxenutbildningsnämnderna erhåller "klumpanslag" för egen fördelning på de olika studiestödsformerna.

I motion 1983/84:1607 av Marianne Stålberg (s) och Margareta Winberg (s) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om åtgärder för att samordna de olika studiestöden.

I motion 1983/84:1612 av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås

1. att riksdagen beslutar att studiemedlens totalbelopp fr. o. m. budgetåret 1984/85 skall höjas till 150 % av basbeloppet och antar följande som motionärernas förslag betecknade

Förslag till ändring i studiestödslagen (1973:349)

Nuvarande lydelse	*Motionärernas förslag*
4 kap. 13 §	
Studiemedel utgår med *8,22* % av basbeloppet för varje hel, sammanhängande tidsperiod för vilken den studerande har rätt till studiemedel. Tidsperioden skall omfatta för heltidsstuderande 15 och för deltidsstuderande 30 dagar.	Studiemedel utgår med *8,47* % av basbeloppet för varje hel, sammanhängande tidsperiod för vilken den studerande har rätt till studiemedel. Tidsperioden skall omfatta för heltidsstuderande 15 och för deltidsstuderande 30 dagar.

2. att riksdagen uttalar att studiemedlens totalbelopp bör höjas till 160 % av basbeloppet och hemställer hos regeringen att under 1984/85 års riksmöte förelägga riksdagen förslag härom,

3. att riksdagen uttalar att studiemedlens bidragsdel bör utgöra 25 % av totalbeloppet samt att återbetalningsgränsen kraftigt uppjusteras och hemställer hos regeringen att snarast förelägga riksdagen förslag härom,

4. att riksdagen uttalar att studiemedel bör kunna utgå för mer än 9 mån/år i vissa fall och hemställer hos regeringen att under 1984/85 års riksmöte förelägga riksdagen förslag härom,

5. att riksdagen med ändring i proposition 1983/84:100 bil. 10 E 4. Studiemedel m. m. anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 135 000 000 kr. förhöjt anslag.

I motion 1983/84:2017 (motivering i 1983/84:2016) av Ulf Adelsohn m. fl. (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om en översyn av studiefinansieringen.

I motion 1983/84:2098 (motivering i 1983/84:2097) av Per Unckel m. fl. (m) hemställs

2. att riksdagen beslutar att de särskilda anslagsposterna uppsökande verksamhet på arbetsplatser och planering av uppsökande verksamhet och utbildning av studieorganisatörer samt information om vuxenstudiestöden bestäms till sammanlagt 7 000 000 kr.,

3. att riksdagen beslutar att fastställa timstudiestödet till 30 kr. per studietimme,

4. att riksdagen beslutar att fastställa antalet timstudiestöd till 15 000,

5. att riksdagen beslutar att fastställa dagstudiestödets inkomstbidrag till 180 kr.,

6. att riksdagen beslutar att fastställa dagstudiestödets internatbidrag till 180 kr.,

7. att riksdagen beslutar att fastställa antalet dagstudiestöd till 13 000,

8. att riksdagen beslutar att fastställa antalet vuxenstudiestöd till 14 200,

9. att riksdagen beslutar att godkänna att 468 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera anslaget *Vuxenstudiestöd m. m.*

10. att riksdagen beslutar att till *Vuxenstudiestöd m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 468 300 000 kr.,

11. att riksdagen beslutar att fastställa timersättningen vid grundutbildningen för vuxna studerande som har inkomstbortfall till 30 kr.,

12. att riksdagen beslutar att godkänna att 32 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera delar av anslaget till *Timersättning vid grundutbildning för vuxna,*

13. att riksdagen beslutar att till *Timersättning för grundutbildning för vuxna* för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 62 600 000 kr.

Utskottet

Det studiesociala stödet omfattar förlängt barnbidrag till elever över 16 år i grundskolan, studiehjälp till elever under 20 år på gymnasieskolnivå, studiemedel till äldre elever på gymnasieskol- och högskolnivå, vuxenstudiestöd och timersättning vid grundutbildning för vuxna. Med hänsyn till en väntad proposition i ämnet kommer utskottet att behandla frågor om förlängt barnbidrag och studiehjälp i ett senare betänkande. Nedan behandlas förslagen i budgetpropositionen och i motioner från den allmänna motionstiden i år beträffande studiestödets administration, studiemedel, vuxenstudiestöd, timersättning vid grundutbildning för vuxna och bidrag till vissa studiesociala ändamål.

E 1. Centrala studiestödsnämnden

Centrala studiestödsnämnden (CSN) är central förvaltningsmyndighet för ärenden om studiesocial verksamhet. CSN är chefsmyndighet för sex studiemedelsnämnder som handlägger ärenden om studiemedel och för 24

vuxenutbildningsnämnder som har hand om ärenden om vuxenstudiestöd och bidrag till uppsökande verksamhet på arbetsplatser.

Medelsbehovet för CSN:s, studiemedelsnämndernas och vuxenutbildningsnämndernas verksamhet beräknas till 58 082 000 kr. Härav beräknas 21 495 000 kr. avse kostnader för vuxenutbildningsnämndernas verksamhet och CSN:s administration av vuxenstudiestödet och för information om vuxenstudiestödet. Dessa kostnader finansieras med medel från vuxenutbildningsavgiften. I propositionen begärs godkännande av att 28 400 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att delvis finansiera anslaget. I beloppet har inräknats 6 900 000 kr. som skall utgöra ersättning till riksförsäkringsverket för detta verks administration av vuxenstudiestöden. Den senare ersättningen ingår emellertid i de beräknade kostnaderna under anslaget E 2. Godkännandet av användningen av vuxenutbildningsmedel under anslaget E 1 bör följaktligen avse endast ett belopp av 21 500 000 kr.

I propositionen begärs riksdagens godkännande av att CSN omorganiseras så att återbetalningsenheten vid studiestödsbyrån blir en självständig byrå. Vidare begärs ett bemyndigande för regeringen att inrätta en generaldirektörstjänst med beteckningen cp vid CSN.

Utskottet har, med den av utskottet förordade ändringen, ingen erinran mot propositionens förslag under punken E 1.

E 2. Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd

Från anslaget bestrids kostnaderna för portoavgifter, riksförsäkringsverkets och de allmänna försäkringskassornas handläggning av vuxenstudiestöd samt avgifter till kronofogdemyndigheter och tingsrätter för viss kravverksamhet.

I propositionen föreslås att ett belopp motsvarande kostnaderna för riksförsäkringsverkets och de allmänna försäkringskassornas handläggning av vuxenstudiestödet, 6 900 000 kr., tillförs anslaget genom medel från vuxenutbildningsavgiften. Till anslaget föreslås anvisat ett förslagsanslag av 16 041 000 kr.

Utskottet biträder propositionen i nämnda delar.

E 4. Studiemedel

Studiemedel består av studiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel. För ett normalår uppgår studiemedlen för heltidsstuderande till 145 % av basbeloppet. Den övervägande delen av studiemedlen är återbetalningspliktig. Bidragsdelen utgör 2 178 kr. för en heltidsstuderande per normalläsår. Har den studerande barn, kan ett återbetalningspliktigt barntillägg utgå med 25 % av basbeloppet per barn och läsår.

Studiemedel utgår efter en prövning mot den studerandes inkomst och

förmögenhet. Prövningen för den som studerar heltid under fem månader per kalenderhalvår medför reduktion av studiemedlen när inkomsten under kalenderhalvåret överstiger 45 % av basbeloppet. Vid heltidsstudier under kortare tid och vid deltidsstudier är reduktionsreglerna gynnsammare.

Studiemedelsskulden löper utan ränta men justeras årligen upp enligt det s. k. garantitalet som är 1,042.

Studiemedlen återbetalas genom årliga avgifter, jämnt fördelade över återbetalningstiden. Uppskov med återbetalningen kan beviljas om det s. k. avgiftsunderlaget understiger tre och ett halvt basbelopp.

I den under hösten 1983 framlagda propositionen 1983/84:40 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder föreslog regeringen att det dåvarande tilläggsbeloppet om 300 kr. till basbeloppet skulle slopas fr. o. m. den 1 januari 1984 och att studiemedlens totalbelopp samtidigt skulle höjas till 143,5 % av basbeloppet. Vidare föreslogs att studiemedlens totalbelopp fr. o. m. den 1 juli 1984 skulle höjas till 148 % av basbeloppet och att ett ekonomiskt utrymme härför skulle skapas genom att bidragsdelen samtidigt skulle omvandlas till återbetalningspliktiga studiemedel och behovet av studiemedel skulle prövas även mot makes ekonomi i viss utsträckning. Utskottet (SfU 1983/84:11) godtog emellertid inte förslaget utan ansåg att det fanns anledning att närmare undersöka vilka andra finansieringsmetoder som stod till buds för en höjning av studiemedlen. Utskottet erinrade om att regeringen i proposition 1982/83:150 om en reviderad finansplan anmält att det beträffande studiemedlen finns anledning att pröva möjligheten till en omfördelning av de totala studiemedlen till förmån för dem som bäst behöver stöd. Utskottet ansåg att en översyn med den aviserade inriktningen var av stor vikt och att därigenom en mer förutsättningslös prövning kunde ske av vilka omprioriteringar som är möjliga för att få utrymme för att höja studiemedelsbeloppet för sådana studerande som är i störst behov av medel för att kunna bedriva sina studier. I anslutning till översynen förutsattes att vissa motionsledes framförda förslag till åtgärder inom studiemedelssystemet också skulle övervägas. Riksdagen följde utskottets förslag.

Riksdagens förenämnda beslut innebar också att studiemedlens totalbelopp höjdes till sin nuvarande nivå, 145 % av basbeloppet.

Ett flertal motioner tar upp frågor om tilldelning och återbetalning av studiemedel. I motion 515 av Jan-Erik Wikström m. fl. föreslås att studiemedlens totalbelopp skall höjas till 148 % av totalbeloppet fr. o. m. den 1 januari 1985 och att anslaget till studiemedel m. m. för budgetåret 1984/85 skall höjas med 45 milj. kr. Motionärerna begär också att reglerna för inkomstprövning vid studiemedelstilldelningen skyndsamt skall ses över och ifrågasätter i detta sammanhang om ferieinkomster över huvud taget skall räknas in i inkomstunderlaget. Även Lars Werner m. fl. anser i motion 1612 att studiemedlens totalbelopp bör höjas. Motionärerna begär beslut av riksdagen om en höjning till 150 % av basbeloppet fr. o. m. den 1 juli 1984 och att till följd härav ytterligare 135 milj. kr. skall anvisas under anslaget.

Vidare begär motionärerna förslag från regeringen till nästa riksmöte om en ytterligare höjning av studiemedlen till 160 % av basbeloppet. Regeringen bör också för att den studerandes skuldsättning skall minska snarast lägga fram förslag som innebär att bidragsdelen utgör 25 % av studiemedlens totalbelopp och att inkomstgränsen för den årliga återbetalningsskyldigheten justeras upp kraftigt. Slutligen begär motionärerna förslag till nästa riksmöte om att studiemedel skall kunna utgå under mer än nio månader i de fall några veckors uppehåll sker i undervisningen under terminerna därför att en del av undervisningen är förlagd till sommarmånaderna.

Även Anna Lindh och Hans Göran Franck anser i motion 1594 att det finns starka skäl för att höja studiemedlens belopp och att se över återbetalningsreglerna för att minska skuldsättningen. Motionärerna anser vidare att studiemedlens bidragsdel bör finnas kvar och höjas när det statsfinansiella läget så tillåter. Däremot finns det, anför motionärerna, anledning att se över bidragsdelens konstruktion för att skapa ekonomiskt utrymme för en ökning av totalbeloppet. Enligt motionärerna kan bidragsdelen konstrueras så att antingen 10 % av lånesumman utgör bidrag eller att bidrag endast utgår till den som kvitterar ut större delen av studiemedlens lånedel. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att frågan bör utredas snarast så att en höjning av studiemedlens totalbelopp kan ske fr. o. m. den 1 juli i år.

Prövningen av rätten till studiemedel mot den studerandes ekonomi berörs i ytterligare två motioner. I motion 441 begär Björn Samuelson beslut av riksdagen om att inkomster upp till ett basbelopp inte skall reducera studiemedlen vid längre tids heltidsstudier än två månader per termin. Medel härför bör enligt motionären anvisas på tilläggsbudget. Motionärerna i motion 1583, Pär Granstedt och Jan Hyttring, anser i likhet med motionärerna i motion 515 ovan att det kan ifrågasättas om ferieinkomsterna skall påverka studiemedelstilldelningen och de begär att en översyn snarast sker av bestämmelserna i fråga.

Utskottet har såsom inledningsvis nämnts nyligen förordat att en förutsättningslös översyn sker av möjligheterna till omprioriteringar inom studiemedelssystemet i syfte att åstadkomma en höjning av studiemedlen för sådana studerande som är i störst behov av medel för att kunna bedriva sina studier. I denna översyn kommer med hänsynstagande till tillgängligt ekonomiskt utrymme att prövas frågor om studiemedlens totalnivå, bidragsdelens utformning, ferieinkomsters och andra inkomsters inverkan vid studiemedelstilldelningen samt skuldsättning och återbetalning av studiemedlen (se SfU 1983/84:11). De förslag till förbättringar och omprioriteringar inom studiemedelssystemet som förts fram i de förenämnda motionerna kan därför förutsättas bli närmare prövade i den pågående översynen. Utskottet anser med hänsyn härtill att motionerna inte bör föranleda några åtgärder från riksdagens sida.

I motion 2017 av Ulf Adelsohn m. fl. framhålls bl. a. att studiemedlens totalbelopp inte följt den allmänna standardutvecklingen och att effekterna härav har blivit att rekryteringen till heltidsstudier som kräver lång studietid försvagats och förvärvsarbete vid sidan om studierna har blivit vanligare. Motionärerna anser det uppenbart att någon lösning på studiemedelsproblemen inte står att finna inom nuvarande studiemedelssystem inom överskådlig tid och de föreslår att ett nytt finansieringssystem införs. Enligt motionärerna kan starka skäl anföras mot att finansiera de studerandes lån via statsbudgeten och man bör snarast utreda formerna för ett övertagande av delar av eller hela ansvaret för studiefinansieringen så att ett nytt studiefinansieringssystem kan träda i kraft den 1 januari 1985.

Även om motionen inte lämnar någon upplysning om vem som i stället för staten skall ha ansvaret för studiefinansieringen syftar motionen uppenbarligen till att banker och eventuellt andra kreditinstitut skall överta detta ansvar, varvid vissa statliga förpliktelser skall kunna finnas. Motionsförslaget innebär således en genomgripande förändring av sättet att finansiera främst högskolestudier. Utskottet saknar anledning att ställa sig bakom ett sådant förslag och avstyrker bifall till motionen.

Mot bakgrund av att riksdagen år 1981 beslöt att hälften av studiemedlen skall räknas som inkomst vid prövningen av rätten till bostadsbidrag (prop. 1980/81:100, CU 1980/81:29, rskr 244) begärs i den förenämnda motionen 1583 av Pär Granstedt och Jan Hyttring att en utvärdering skall ske av konsekvenserna av detta beslut. Motionärerna påpekar att flera kommuner numera beslutat att räkna hälften av studiemedlen som inkomst vid fastställande av förälders kostnad för kommunal barnomsorg. Däremot, framhåller motionärerna, räknas inte studiemedel som inkomst när det gäller t. ex socialförsäkringsförmåner. Motionärerna anser att en översyn skyndsamt bör ske av studiemedlens karaktär ur skatte-, bidrags- och socialförsäkringssynpunkt så att de ekonomiska konsekvenserna för de studerande blir rimliga.

Utskottet har tidigare framhållit angelägenheten av att man får ett enhetligt inkomstbegrepp inom hela det socialpolitiska fältet (SfU 1982/83:14). Enligt utskottets uppfattning är det lämpligt att man i den pågående förutsättningslösa översynen av studiemedelssystemet också prövar de ekonomiska konsekvenserna för de studerande av att studiemedlen i vissa fall ingår i underlaget för bidrag och avgifter, och utskottet förutsätter att så sker utan vidare åtgärd från riksdagens sida. Utskottet vill också erinra om att en proposition om ett förbättrat försäkringsskydd för studerande aviserats till innevarande riksmöte. Med det anförda får syftet med motion 1583 i denna del anses tillgodosett.

Vad utskottet anfört under förevarande avsnitt innebär att utskottet inte har någon erinran mot den av regeringen föreslagna medelsanvisningen till studiemedel m. m. för budgetåret 1984/85.

E5. Vuxenstudiestöd m. m.

Under anslaget Vuxenstudiestöd m. m. bestrids, förutom utgifter för särskilt vuxenstudiestöd, dagstudiestöd och timstudiestöd, även bidrag som utgår för uppsökande verksamhet på arbetsplatser, planering av uppsökande verksamhet, utbildning av studieorganisatörer och information om vuxenstudiestödet.

Anslaget finansieras genom medel från vuxenutbildningsavgiften. Tillgängligt utrymme under anslaget för budgetåret 1984/85 beräknas i propositionen till 627,3 milj. kr.

Vuxenstudiestöd kan utgå vid såväl längre som kortare studier. Det *särskilda vuxenstudiestödet* vid längre studier är avsett främst för studerande på grundskol- och gymnasieskolnivå. Stödet utgår under kurstiden dels som ett skattepliktigt bidrag motsvarande 65 % av det utbildningsbidrag som den studerande skulle ha fått vid arbetsmarknadsutbildning, dels i form av återbetalningspliktiga studiemedel. De senare kan utgå med så stort belopp att vuxenstudiestödet för den studerande når samma nivå som ett beskattat utbildningsbidrag.

Dagstudiestödet, som främst är avsett för deltagare i kortare ämneskurser vid folkhögskolor, utgår i form av inkomstbidrag med 216 kr. per dygn och internatbidrag med 180 kr. per dygn.

Timstudiestödet är främst avsett för deltagare i studiecirklar. Stödet utgår med 36 kr. per timme.

För att skapa utrymme för en höjd ersättning till studerande, främst familjeförsörjare, som avstår från inkomst för att börja studera föreslås i propositionen att ett differentierat vuxenstudiestöd skall införas fr. o. m. nästa budgetår. Endast sådana sökande som är berättigade till ersättning från erkänd arbetslöshetskassa eller har uppburit ersättning från sådan kassa under den längsta tid ersättning kan utbetalas skall kunna få vuxenstudiebidrag enligt den nuvarande ersättningsnivån, 65 % av motsvarande utbildningsbidrag. Övriga sökande skall erhålla 32,5 % av motsvarande utbildningsbidrag. De som får det högre vuxenstudiebidraget skall också vara berättigade till bidrag i form av barntillägg om de har vårdnaden om barn under 16 år eller barn över 16 år som går i grundskola eller motsvarande skolform. Barntillägget utgör 0,09 % av basbeloppet per dag. I propositionen föreslås samtidigt förbättrade möjligheter att få behålla vuxenstudiestödet under julferier.

Med de föreslagna ändringarna av vuxenstudiebidragets nivå beräknar departementschefen att utrymme skall finnas för 17 500 särskilda vuxenstudiestöd (helårsstöd).

Såvitt gäller tim- och dagstudiestöden föreslås i propositionen att dessa höjs beloppsmässigt, timstudiestöden till 38 kr. per timme, dagstudiestödens inkomstbidrag till 228 kr. per dygn och dagstudiestödens internatbidrag till 190 kr. per dygn. Finansiellt utrymme beräknas finnas för 18 000 timstudiestöd och 15 000 dagstudiestöd.

Kostnaderna för bidrag till uppsökande verksamhet på arbetsplatser har i propositionen beräknats till 30 milj. kr. och kostnader för planering m. m. av uppsökande verksamhet och utbildning av fackliga studieorganisatörer till 11 milj. kr. eller till samma belopp som för innevarande budgetår.

I motion 2098 av Per Unckel m. fl. föreslås att det tillgängliga finansiella utrymmet under anslaget beräknas till 468,3 milj. kr. eller till ett 159 milj. kr. lägre belopp än som föreslagits i propositionen. Besparingen bör enligt motionärerna tillföras anslaget C 5. Bidrag till studieförbunden m. m. under utbildningsdepartementets huvudtitel. Medelsanvisningen till detta anslag behandlas av utbildningsutskottet i betänkande UbU 1983/84:14.

De i motion 2098 föreslagna medlen för vuxenstudiestöd föreslås fördelade så att utrymme beräknas för 14 200 särskilda vuxenstudiestöd, 15 000 timstudiestöd och 13 000 dagstudiestöd. Timstudiestödet föreslås därvid utgå med 30 kr. i timmen och inkomstbidraget och internatbidraget med vardera 180 kr. per dygn. För kostnader för uppsökande verksamhet, planering m. m. av uppsökande verksamhet och utbildning av studieorganisatörer anser motionärerna att medel bör anvisas med tillhopa 7 milj. kr.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget har betydande belopp från vuxenutbildningsmedlen under de senare åren i besparingssyfte förts över till folkbildningsändamål. Departementschefen anförde i fjolårets budgetproposition att hon då inte fann det möjligt att föreslå en minskning av de summor som används för andra ändamål än vuxenstudiestöd och administrationen av dessa. I den förevarande propositionen är överföringarna till andra ändamål av ungefär samma storleksordning som föregående år. Förslaget i motion 2098 innebär att överföringen av vuxenutbildningsmedel till andra ändamål än sådana som de ursprungligen är avsedda för skulle beloppsmässigt mer än fördubblas. Utskottet motsätter sig bestämt en sådan kraftig urholkning av vuxenstudiestödet. Såvitt gäller nivån på tim- och dagstudiestöden anser utskottet att de föreslagna höjningarna är skäliga med hänsyn till att stöden är avsedda att kompensera de studerande för inkomstbortfall och omkostnader under studierna. Utskottet biträder sålunda propositionens förslag till medelsanvisning för vuxenstudiestöd m. m. och avstyrker bifall till motion 2098 i motsvarande delar.

Timstudiestödets användning behandlas i motion 1584 av Stig Gustavsson m. fl. Motionärerna anför att timstudiestödet f. n. endast får användas för studier på grundskolenivå i s. k. prioriterade ämnen, dvs. svenska, engelska, matematik och samhällskunskap samt för facklig utbildning. Enligt motionärerna är detta inte en ändamålsenlig avgränsning med hänsyn till vuxenutbildningsreformens syfte att stimulera personer med kort utbildning och särskilt svåra arbetsförhållanden till utbildning. Timstudiestöd bör, menar de, kunna utgå för samtliga ämnen på såväl grundskol- och gymnasieskolnivå inkl. särskilt yrkesinriktade kurser inom den kommunala vuxenutbildningen. Motionärerna begär ett tillkännagivande härom till regeringen.

Utskottet vill erinra om att fr. o. m. den 1 juli 1981 utgår timstudiestöd till

Rättelse: S. 21, näst sista raden Står: 10. Rättat till: 12.

studerande inom kommunal vuxenutbildning som deltar i grundskolkurser i samtliga ämnen som enligt förordningen om kommunal och statlig vuxenutbildning (1971:424) krävs för slutbetyg. Motionens syfte är sålunda redan till viss del tillgodosett. Såsom framgår av motionen har CSN förordat en ytterligare utvidgning av timstudiestödsberättigande kurser och enligt vad utskottet erfarit övervägs förslaget i regeringskansliet. Utskottet vill för sin del understryka sin positiva inställning till en utvidgning av timstudiestödets användningsområde inte minst mot bakgrunden av att timstudiestödet är den vuxenstudiestödsform som hittills utnyttjats minst i förhållande till tillgängliga medel. Förslaget kräver emellertid ytterligare överväganden främst med hänsyn till den nuvarande begränsningen av det antal timmar per kalenderår som timstudiestöd kan utgå för varje studerande. Utskottet anser därför att de fortsatta övervägandena inom regeringskansliet i frågan bör avvaktas och är nu inte berett att tillstyrka bifall till motionen.

Medel för de skilda vuxenstudiestöden och uppsökande verksamhet m. m. fördelas av CSN till de olika vuxenutbildningsnämnderna. Medel för vuxenstudiebidrag skall, sedan bidrag för studier på högskolnivå frånräknats, fördelas ungefär lika mellan bidrag för studier på grundskolnivå och gymnasieskolnivå. Vid vart och ett av årets fyra ansökningstillfällen får vuxenutbildningsnämnden omfördela medel från grundskolnivå till gymnasieskolnivå eller tvärtom. Nämnden får inför tredje ansökningstillfället omfördela medel mellan tim- och dagstudiestöd och inför fjärde ansökningstillfället omfördela kvarvarande medel mellan timstudiestöd, dagstudiestöd och särskilt vuxenstudiestöd.

I propositionen föreslås att vuxenutbildningsnämnderna själva skall få bestämma hur vuxenstudiebidraget skall få disponeras för olika slags utbildningar, hur tim- och dagstudiestöd skall fördelas mellan kollektiva och enskilda ansökningar och vid hur många tillfällen de olika vuxenstudiestöden och medlen till uppsökande verksamhet skall kunna sökas. Antalet ansökningstillfällen bör dock inte begränsas i förhållande till vad som f. n. gäller.

Fördelningen av medel för särskilt vuxenstudiebidrag, timstudiestöd och dagstudiestöd mellan de olika vuxenutbildningsnämnderna och dessas möjligheter att disponera medlen för de olika stödformerna berörs i två motioner. Marianne Stålberg och Margareta Winberg anser i motion 1606 att vuxenutbildningsnämnderna bör få ett enda anslag för samtliga vuxenstudiestöd och själva efter behov kunna fördela detta på de olika stödformerna. Även Berit Oscarsson m. fl. anser i motion 779 att en fri resursanvändning bör gälla för varje vuxenutbildningsnämnd. Sistnämnda motionärer föreslår också att en översyn sker av de kriterier som används vid fördelningen av vuxenutbildningsmedel mellan de olika vuxenutbildningsnämnderna. Vidare begär de att outnyttjade medel som kan finnas i en vuxenutbildningsnämnd vid budgetårets utgång får reserveras för samma nämnd under ett kommande år i stället för att som f. n. reserveras och omfördelas av CSN.

Propositionens förslag innebär en avsevärt friare medelsanvändning för

vuxenutbildningsnämnderna främst när det gäller det särskilda vuxenstudiestödet som tar i anspråk närmare tre fjärdedelar av vuxenstudiestödsmedlen. Enligt utskottets mening kan det vara befogat med en viss kontroll över att de medel som avsätts för tim- och dagstudiestöd i första hand kommer till användning för avsett ändamål. Med hänsyn till att en utvärdering av vuxenstudiestödsreformen f. n. pågår inom CSN anser utskottet att resultatet av denna översyn bör avvaktas innan utskottet gör några bindande uttalanden om behovet av en översyn av bestämmelserna om fördelning av vuxenstudiestödsmedlen på de olika ändamålen. Detsamma gäller även kriterierna för fördelning av medlen på de olika vuxenutbildningsnämnderna. Utskottet avstyrker med det anförda bifall till motion 1606 och motion 779 i nu behandlad del.

Motion 779 innehåller också vissa krav på förändringar som berör såväl vuxenstudiestödssystemet som studiemedelssystemet. Motionärerna vänder sig mot detaljregleringen och anser att vissa regler som styr tilldelningen av studiestöd till vuxna studerande är föråldrade och bör avskaffas eller modifieras. Som exempel på bestämmelser som hindrar vuxna från att få studiestöd nämner motionärerna bestämmelsen om att studiemedel eller särskilt vuxenstudiestöd inte kan utgå till personer som fyllt 45 år såvida inte särskilda skäl föreligger. Ett annat förhållande som kritiseras är att sådan förmögenhet som är bunden i en familjebostad påverkar rätten till studiemedel.

Vuxenutbildningsnämnderna och studiemedelsnämnderna har som nämnts möjlighet att när särskilda skäl föreligger bevilja vuxenstudiestöd och studiemedel till studerande som är äldre än 45 år. Bestämmelserna om en åldersgräns har den fördelen att de beviljande myndigheterna ges tillfälle att pröva om de studier som medelålders och äldre studerande ämnar genomföra med statligt studiestöd är ändamålsenliga och samhällsekonomiskt försvarbara. Enligt vad utskottet erfarit kan i praktiken studiestöd beviljas en studerande upp till 56 års ålder. Med en sådan flexibel tillämpning anser utskottet inte att några erinringar behöver riktas mot nuvarande bestämmelser. Såvitt gäller frågan om förmögenhetens inverkan på studiemedelstilldelningen har utskottet erfarit att problemen med villafastigheters inverkan på förmögenhetsunderlaget har uppmärksammats av CSN och att en översyn av de aktuella bestämmelserna pågår inom myndigheten. Någon åtgärd i detta hänseende anser utskottet därför inte påkallad f. n. Utskottet avstyrker sålunda motion 779 även i nu behandlade delar.

Utskottet behandlar slutligen under detta avsnitt motion 1607 av Marianne Stålberg och Margareta Winberg. Motionärerna hänvisar till att det finns mellan 25 och 30 olika studiestöd som hanteras av olika myndigheter, vilket försvårar såväl myndigheternas som allmänhetens möjligheter att ha kännedom om vilka studiestöd som kan utges i olika situationer. Motionärerna begär att en utredning snabbt skall få i uppdrag att arbeta fram en

Rättelse: S. 19, **Reservtion** 1, rad 2 och S. 20, rad 19 Står: 9 och 10 Rättat till: 9 och 12

helhetsbedömning av studiestödsområdet och samtidigt bedöma möjligheterna till samordning mellan de olika studiestöden.

Utskottet är införstått med att det kan vara svårt att ha en överblick över vilka möjligheter som finns att få studie- och utbildningsstöd. Anledningen till att det förekommer en rad skilda stödformer är främst att det, utöver det generella studiestödet för studerande på gymnasieskol- eller högskolnivå, finns olika selektiva stöd som är anpassade till speciella behovssituationer. De olika tilläggen inom studiehjälpssystemet är ett exempel härpå, vuxenstudiestödet och olika arbetsmarknadsutbildningsstöd är andra exempel. En av den dåvarande studiestödsutredningens främsta uppgifter var att söka förenkla systemet. En ökad samordning av de olika stödformerna torde emellertid med hänsyn till dessas olika nivåer och syften kräva ökade finansiella resurser. Utskottet kan därför f. n. inte ställa sig bakom en översyn med det övergripande syfte som förordas i motionen. Däremot finner utskottet det angeläget understryka att man i olika situationer där ändringar i nuvarande system blir aktuella noga prövar möjligheterna till en samordning inte bara mellan de olika formerna av studiestöd och utbildningsstöd utan också mellan dessa stöd och andra sociala förmåner. Med det anförda anser utskottet att motion 1607 får anses tillgodosedd.

E 6. Timersättning vid grundutbildning för vuxna

Timersättning vid grundutbildning för vuxna utgår med 36 kr. per timme för den som förlorar arbetsinkomst, ersättning från arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd på grund av deltagande i grundutbildningen. Kostnaderna härför finansieras med medel från vuxenutbildningsavgiften.

Till andra deltagare i grundutbildning för vuxna kan ersättning utgå med 13 kr. per timme. Kostnaderna för dessa ersättningar finansieras med budgetmedel.

I propositionen föreslås att den högre timersättningen skall höjas till 38 kr. per timme motsvarande vad som föreslagits beträffande timstudiestödet. Per Unckel m. fl. föreslår i motion 2098 i konsekvens med motionärernas förslag beträffande timstudiestödet att den högre timersättningen skall fastställas till 30 kr. per timme och att medelsanvisningen till följd härav skall minskas med 10 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag eller till 62,6 milj. kr.

Utskottet har tillstyrkt en höjning av timstudiestödet till 38 kr. i timmen, och utskottet har ingen erinran mot en motsvarande höjning av timersättningen vid grundutbildning för vuxna. Utskottet tillstyrker sålunda propositionens förslag under förevarande avsnitt och avstyrker bifall till motion 2098 i motsvarande delar.

E 7. Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti

Utskottet biträder regeringens förslag till medelsanvisning under denna punkt.

E 8. Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Under förevarande anslag beräknas medel för bidrag till hälso- och sjukvård för studerande och – fr. o. m. nästa budgetår – medel för studielitteratur till synskadade högskolestuderande.

Medelsberäkningen för bidrag till hälso- och sjukvård för studerande har inte föranlett något motionsyrkande och utskottet har ingen erinran mot denna beräkning.

Medel till synskadades merkostnader för studielitteratur vid högskolestudier har hittills beräknats under anslaget Arbetsmarknadsutbildning under arbetsmarknadsdepartementets huvudtitel. Vidare har under anslagen G 19. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Förvaltningskostnader och G 20. Talboks- och punktskriftsbiblioteket: Produktionskostnader under utbildningsdepartementets huvudtitel anvisats medel för framställning av studielitteratur till denna kategori studerande. Fr. o. m. nästa budgetår föreslås att resurserna samlas under förevarande anslag och att tillhopa 2 614 000 kr. förs över från de förenämnda anslagen för att disponeras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) som skall svara för produktionen av studielitteratur till synskadade högskolestuderande. För att täcka en förväntad ökning av kostnaderna härför föreslås att anslaget tillförs ytterligare 1 milj. kr. eller ett sammanlagt belopp av 3 614 000 kr.

Departementschefen framhåller i propositionen att det trots anslagsuppräkningen troligen inte heller i fortsättningen blir möjligt att täcka kostnaderna för alla typer av studielitteratur. Företräde bör liksom hittills ges åt produktion av kurslitteratur för studerande som genomgår grundläggande högskoleutbildning eller annan utbildning som kan antas vara av direkt värde för vederbörandes yrkesverksamhet. En prioritering av kurslitteratur på bekostnad av litteratur av bredvidläsningskaraktär bör också göras. Departementschefen räknar med att den nya ordningen skall innebära att alla synskadade som antagits till högskoleutbildning i huvudsak skall få sitt behov av studielitteratur täckt av TPB.

I motion 1595 begär Bengt Lindqvist ett uttalande från riksdagen om att litteraturförsörjningen till synskadade studerande utformas så att synskadade studerande som antas till högskoleutbildning också får ekonomiskt stöd till sin punktskrifts- och talbokslitteratur. Motionären anser att de begränsade villkor för litteraturförsörjningen som föreslås i propositionen inte kan accepteras. En synskadad som antas till en utbildning skall enligt hans mening också ha rätt att få sin litteratur överförd till talbok eller punktskrift.

Utskottet finner att propositionens förslag innebär en väsentlig förstärkning av stödet till synskadades studielitteratur. Anslaget har karaktär av förslagsanslag. De uttalanden som gjorts av departementschefen ger enligt utskottets uppfattning garantier för att behovet av studielitteratur till synskadade studerande i allt väsentligt blir tillgodosett. Utskottet utgår från att regeringen fortlöpande bevakar att intentionerna bakom den nya

ordningen kan fullföljas och anser med det anförda att motion 1595 inte behöver föranleda någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet tillstyrker med det anförda propositionens förslag under förevarande avsnitt.

Lagförslaget

Utskottet föreslår en ändring av redaktionell art i den föreslagna lydelsen av 7 kap. 7 b § studiestödslagen (1973:349). Vidare föreslår utskottet att p. 2 övergångsbestämmelserna till förslaget om ändring i nämnda lag förtydligas såvitt gäller rätten till barntillägg. I övrigt har utskottet ingen erinran mot det framlagda författningsförslaget.

Hemställan

Utskottet hemställer

Centrala studiestödsnämnden m. m.

1. att riksdagen godkänner vad som förordats om en ändrad byråindelning vid centrala studiestödsnämnden,
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att vid centrala studiestödsnämnden inrätta en generaldirektörstjänst med beteckningen cp,
3. att riksdagen beslutar att 21 500 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att delvis finansiera anslaget Centrala studiestödsnämnden m. m.,
4. att riksdagen till *Centrala studiestödsnämnden m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 58 082 000 kr.,

Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd

5. att riksdagen godkänner att 6 900 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att delvis finansiera anslaget Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd,
6. att riksdagen till *Ersättning till vissa myndigheter för deras handläggning av studiesocialt stöd* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 16 041 000 kr.,

Studiemedel m. m.

7. beträffande *storleken av studiemedlen och studiebidraget m. m.* att riksdagen avslår motion 1983/84:515 yrkande 1 i motsvarande del och motion 1983/84:1612 yrkandena 1–4,
8. beträffande *översyn av studiebidragets konstruktion m. m.* att riksdagen avslår motion 1983/84:1594,

9. beträffande *inkomstprövning*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:441, 1983/84:515 yrkande 2 och 1983/84:1583 i motsvarande del,
10. beträffande *översyn av studiemedlen ur skatte-, bidrags- och socialförsäkringssynpunkt*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1583 i motsvarande del,
11. beträffande *nytt studiefinansieringssystem*
att riksdagen avslår motion 1983/84:2017,
12. beträffande *medelsanvisning till studiemedel m. m.*
att riksdagen med bifall till proposition 1983/84:100 i motsvarande del och med avslag på motionerna 1983/84:515 yrkande 1 i motsvarande del och 1983/84:1612 yrkande 5 till *Studiemedel m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 4 428 500 000 kr.,

Vuxenstudiestöd m. m.

13. beträffande *tim- och dagstudiestödets nivå*
att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1983/84:2098 yrkandena 3, 5 och 6 antar i propositionen framlagt förslag till ny lydelse av 5 kap. 5 § och 6 kap. 7 och 11 §§ studiestödslagen (1973:349),
14. beträffande *en differentiering av vuxenstudiestödet m. m.*
att riksdagen antar i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1973:349) i vad lagförslaget inte berörts under moment 13 ovan och med den ändringen att 7 kap. 7 b § och p. 2 övergångsbestämmelserna erhåller följande såsom *Utskottets förslag* betecknade lydelse

Föreslagen lydelse	*Utskottets förslag*
7 kap.	
7 b §	
För varje tidsperiod om 30 dagar utgår till deltidsstuderande som avses i 7 § första stycket	För varje tidsperiod om 30 dagar utgår till deltidsstuderande som avses i 7 § första stycket
1. vuxenstudiebidrag med 65 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en *lika lång* sammanhängande tidsperiod, om han kunnat få sådant bidrag,	1. vuxenstudiebidrag med 65 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en sammanhängande tidsperiod *om 15 dagar* om han kunnat få sådant bidrag,
2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen	2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen

Föreslagen lydelse	*Utskottets förslag*
a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt, b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.	a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt, b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.
2. För den som före utgången av juni *1983* har bedrivit studier och beviljats särskilt vuxenstudiestöd även för höstterminen 1984 gäller äldre föreskrifter om studiestödets storlek under höstterminen 1984.	2. För den som före utgången av juni *1984* har bedrivit studier och beviljats särskilt vuxenstudiestöd även för höstterminen 1984 gäller äldre föreskrifter om studiestödets storlek under höstterminen 1984. *De nya bestämmelserna i 7 kap. 7 c § om barntillägg gäller dock även i fråga om särskilt vuxenstudiestöd som beviljats före ikraftträdandet.*

15. beträffande *medelsanvisningen till vuxenstudiestöd m. m.*
att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1983/84:2098 yrkandena 2, 4, 7 och 8–10 *dels* godkänner att 627 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera anslaget Vuxenstudiestöd m. m., *dels* till *Vuxenstudiestöd m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 627 300 000 kr.,
16. beträffande *användningen av timstudiestöd*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1584,
17. beträffande *fördelningen av vuxenstudiestöd m. m.*
att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1606 och 1983/84:779,
18. beträffande *samordning av olika studiestöd*
att riksdagen avslår motion 1983/84:1607,

Timersättning vid grundutbildning för vuxna

19. beträffande *timersättning vid grundutbildning för vuxna*
att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1983/84:2098 yrkandena 11–13 *dels* godkänner att 42 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera delar av anslaget Timersättning vid grundutbildning för vuxna, *dels* till *Timersättning vid grundutbildning för vuxna* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag om 72 600 000 kr.,

Avskrivning av vissa studielån

20. att riksdagen till *Kostnader för avskrivning av vissa studielån med statlig kreditgaranti* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 200 000 kr.,

Bidrag till vissa studiesociala ändamål

21. beträffande *studielitteratur till synskadade elever*
att riksdagen med bifall till propositionen i motsvarande del och med avslag på motion 1983/84:1595 godkänner de riktlinjer för produktion av studielitteratur för synskadade högskolestuderande som förordats i propositionen,
22. att riksdagen medger att regeringen lämnar talboks- och punktskriftsbiblioteket det beställningsbemyndigande om 1 500 000 kr. för budgetåret 1985/86 som förordats i propositionen,
23. att riksdagen till *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 6 990 000 kr.

Stockholm den 6 mars 1984

På socialförsäkringsutskottets vägnar
NILS CARLSHAMRE

Närvarande: Nils Carlshamre (m), Doris Håvik (s), Gösta Andersson (c), Börje Nilsson (s), Allan Åkerlind (m), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Elis Andersson (c), Ulla Johansson (s), Lena Öhrsvik (s), Siri Häggmark (m), Margó Ingvardsson (vpk), Nils-Olof Gustafsson (s), Ingegerd Elm (s) och Rune Backlund (c).

Reservationer

1. Storleken av studiemedlen och studiebidraget m. m., inkomstprövning och medelsanvisning till studiemedel m. m. (mom. 7, 9 och 12)

Margó Ingvardsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

I reservation 4 (vpk) till utskottets betänkande SfU 1983/84:11 framhölls att en översyn av studiemedelssystemet inte fick ges den inriktningen att utrymme för en höjning av studiemedelsbeloppet skapas genom en omprioritering inom systemet. Vidare framhölls att den enda rimliga lösningen av studiefinansieringen på sikt är att införa ett system med studielön till alla över 16 år. Förslagen i motion 1612 ligger i linje härmed. Utskottet anser i likhet med motionärerna att en höjning av studiemedlen till 150 % av basbeloppet bör genomföras fr. o. m. den 1 juli 1984 samt att regeringen under nästa riksmöte bör lägga fram förslag om en ytterligare höjning av studiemedlen till 160 % av basbeloppet och samtidigt en höjning av studiemedlens bidragsdel till 25 % av totalbeloppet. Regeringen bör också lägga fram förslag om en

uppjustering av inkomstgränsen för återbetalning så att personer med normala inkomster befrias från återbetalningsskyldighet för studiemedlen. Också de i motionen påtalade finansiella problemen på grund av uppehåll i studierna under terminerna när viss del av undervisningen ges under sommartid bör snarast åtgärdas av regeringen. Utskottets förslag ovan om en en höjning av studiemedlen fr. o. m. nästa budgetår föranleder en ytterligare medelsanvisning av 135 milj. kr.

Även förslaget i motion 441 om gynnsammare bestämmelser för inkomstprövning av studiemedlen i de fall studierna pågår minst två och en halv månad per termin skulle bidra till en rimligare ekonomisk standard för heltidsstuderande. Utskottet förordnar därför att förslaget genomförs fr. o. m. den 1 juli 1984. Härigenom tillgodoses till väsentlig del även förslagen i motionerna 515 och 1583 om en översyn av inkomstprövningsreglerna. Regeringen bör i enlighet med vad som begärts i motionen återkomma med förslag till medelsanvisning på grund av de ökade kostnaderna på tilläggsbudget för budgetåret 1984/85.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Vad utskottet" och slutar med "budgetåret 1984/85" bort utgå.

dels att utskottet under mom. 7, 9 och 12 bort hemställa

7. beträffande *storleken av studiemedlen och studiebidraget m. m.* att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1612 yrkandena 1–4 och med anledning av motion 1983/84:515 yrkande 1
dels antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lydelse av 4 kap. 13 och 24 §§ studiestödslagen (1973:349).

Nuvarande lydelse	*Reservanternas förslag*
4 kap.	
13 §	
Studiemedel utgår med *8,06* procent av basbeloppet för varje hel, sammanhängande tidsperiod för vilken den studerande har rätt till studiemedel. Tidsperioden skall omfatta för heltidsstuderande 15 och för deltidsstuderande 30 dagar.	Studiemedel utgår med *8,33* procent av basbeloppet för varje hel, sammanhängande tidsperiod för vilken den studerande har rätt till studiemedel. Tidsperioden skall omfatta för heltidsstuderande 15 och för deltidsstuderande 30 dagar.
Vad som sägs i första stycket gäller endast om ej annat följer av 14, 16, 17, 19, 22 eller 25 §§.	
24 §	
I studiemedel ingår studiebidrag. Barntillägg utgår dock endast i form av återbetalningspliktiga studiemedel.	
För varje hel, sammanhängande tidsperiod om 15 dagar för heltidsstuderande och om 30 dagar för deltidsstuderande utgör studiebidraget 121 kronor. Om studiemedlen	För varje hel, sammanhängande tidsperiod om 15 dagar för heltidsstuderande och om 30 dagar för deltidsstuderande utgör studiebidraget 121 kronor. Om studiemedlen

Nuvarande lydelse

för denna tidsperiod enligt 10, 13, 16, 17, 19 och 21–23 §§ utgår med lägre belopp än *8,06* procent av basbeloppet utgör studiebidraget dock endast så stor del av 121 kronor som svarar mot förhållandet mellan det belopp som utgår och *8,06* procent av basbeloppet.

Reservanternas förslag

för denna tidsperiod enligt 10, 13, 16, 17, 19 och 21–23 §§ utgår med lägre belopp än *8,33* procent av basbeloppet utgör studiebidraget dock endast så stor del av 121 kronor som svarar mot förhållandet mellan det belopp som utgår och *8,47* procent av basbeloppet.

Utgående studiemedel utgör i första hand studiebidrag. Återstoden utgör återbetalningspliktiga studiemedel.

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om förslag till ytterligare höjning av studiemedlen, höjt studiebidrag och ändrade återbetalningsbestämmelser.

9. beträffande *inkomstprövning*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:441 och med anledning av motionerna 1983/84:515 yrkande 2 och 1983/84:1583 i motsvarande del

dels antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade lydelse av 4 kap. 16 § studiestödslagen (1973:349).

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

4 kap.

16 §

För heltidsstuderande minskas det belopp som utgår enligt 13 § första stycket och 14 § för varje hel, sammanhängande tidsperiod om 15 dagar med en artondel av den del av den studerandes inkomst under kalenderhalvåret som överstiger nedan för skilda perioder angivna delar av basbeloppet, nämligen

Antal hela, sammanhängande tidsperioder om 15 dagar för vilka studiemedel skall utgå under kalenderhalvåret		Del av basbeloppet
högst	2	135 procent
	3	125 procent
	4	110 procent
	5	95 procent
	6	85 procent
	7	75 procent
	8	65 procent
	9	55 procent
lägst	10	45 procent

Antal hela, sammanhängande tidsperioder om 15 dagar för vilka studiemedel skall utgå under kalenderhalvåret		Del av basbeloppet
högst	2	135 procent
	3	125 procent
	4	110 procent
lägst	5	100 procent

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om medelsanvisning på tilläggsbudget,

12. beträffande *medelsanvisning till studiemedel m. m.*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1612 yrkande 5 och med

anledning av propositionen och motion 1983/84:515 yrkande 1 i motsvarande del till *Studiemedel m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 4 563 500 000 kr.

2. *Nytt studiefinansieringssystem* (mom. 11)

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Även om" och slutar med "till motionen" bort ha följande lydelse.

Utskottet anser det angeläget att de studerande tillförsäkras ekonomiska villkor som inom det samhällsekonomiskt tillgängliga utrymmet gör det möjligt att bedriva studier i önskvärd takt. Såsom framhållits i motion 2016 är det uppenbart att någon lösning på problemen med studiefinansiering inte står att finna inom nuvarande studiemedelssystem inom överskådlig tid. Utskottet anser därför att frågan om ett nytt system enligt vilket studierna finansieras med lån i bank eller andra kreditinrättningar bör utredas. Samtidigt måste eventuella statliga förpliktelser i systemet analyseras. Förslag i frågan bör föreläggas riksdagen i sådan tid att nya regler kan träda i kraft den 1 januari 1985.

dels att utskottet under moment 11 bort hemställa

11. beträffande *nytt studiefinansieringssystem*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2017 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om ett nytt studiefinansieringssystem.

3. *Tim- och dagstudiestödets nivå och medelsanvisningen till vuxenstudiestöd m. m.* (mom. 13 och 15)

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Med hänsyn" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse.

Utskottet finner det nödvändigt att genomföra besparingar även inom vuxenstudiestödsområdet. Förslaget i motion 2097 innebär att ytterligare 159 milj. kr. av vuxenutbildningsavgiftsmedlen kan tillföras anslaget C 5. Bidrag till studieförbunden och i motsvarande mån avlasta statsbudgeten. Återstående utrymme för vuxenstudiestöd bör fördelas på 14 200 särskilda vuxenstudiestöd, 13 000 dagstudiestöd och 15 000 timstudiestöd. Såväl inkomstbidrag som internatbidrag inom dagstudiestöden bör utgå med 180 kr. per dygn och timstudiestödet med 30 kr. per timme. För uppsökande verksamhet på arbetsplatser samt för planering m. m. av uppsökande verksamhet och

utbildning av fackliga studieorganisatörer bör anvisas tillhopa 7 milj. kr. med hänsyn till att dessa ändamål under senare år har åtnjutit ett betydande stöd. De uppdämda behov av kontakt och påverkan som kan ha förelegat bör därför i inte ringa utsträckning nu vara tillgodosedda.

dels att utskottet under momenten 13 och 15 bort hemställa

13. beträffande *tim- och dagstudiestödets nivå*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2098 yrkandena 3, 5 och 6 och med avslag på propositionen i motsvarande del *dels* avslår regeringens förslag till ändring av 6 kap. 11 § studiestödslagen (1973:349), *dels* antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade förslag till ny lydelse av 5 kap. 5 § och 6 kap. 7 § samma lag

Propositionens förslag	*Reservanternas förslag*
5 kap. 5 §	
Timstudiestöd utgör *38* kronor för studietimme enligt 3 § första stycket 1 och för timme enligt 3 § första stycket 2.	Timstudiestöd utgör *30* kronor för studietimme enligt 3 § första stycket 1 och för timme enligt 3 § första stycket 2.
6 kap. 7 §	
Inkomstbidrag utgör *228* kronor för varje dygn.	Inkomstbidrag utgör *180* kronor för varje dygn.
Internatbidrag utgör *190* kronor för varje dygn.	Internatbidrag utgör *180* kronor för varje dygn.

15. beträffande *medelsanvisningen till vuxenstudiestöd m. m.*

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2098 yrkandena 2, 4, 7 och 8–10 och med anledning av propositionen

dels godkänner att 468 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera anslaget Vuxenstudiestöd m. m.,

dels till *Vuxenstudiestöd m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 468 300 000 kr.

4. Timersättning vid grundutbildning för vuxna (mom. 19)

Nils Carlshamre, Allan Åkerlind, Gullan Lindblad och Siri Häggmark (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse.

Utskottet har ovan i reservation 3 föreslagit att timstudiestödet skall utgå med 30 kr. i timmen. I överensstämmelse härmed bör även den högre timersättningen vid grundutbildning för vuxna bestämmas till 30 kr. i

timmen. Härigenom kan anslaget minskas med 10 milj. kr. och motsvarande medel i besparingssyfte tillföras anslaget C 5. Bidrag till studieförbunden i enlighet med vad som anförts i reservation 3.

dels att utskottet under moment 19 bort hemställa

19. beträffande *timersättning vid grundutbildning för vuxna*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:2098 yrkandena 11–13 och med anledning av propositionen
dels godkänner att 32 300 000 kr. av de medel som tillfaller statsverket genom vuxenutbildningsavgiften för budgetåret 1984/85 används för att finansiera delar av anslaget Timersättning vid grundutbildning för vuxna,
dels till *Timersättning vid grundutbildning för vuxna* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag om 62 600 000 kr.

Särskilt yttrande (mom. 10)

Margó Ingvardsson (vpk) anför

Vänsterpartiet kommunisterna har i motion 1983/84:573, som hänvisats till bostadsutskottet, framhållit det stötande i att studiemedel räknas som inkomst vid beräkning av bostadsbidrag till studerande trots att det rör sig om lånade pengar och lån i t. ex. bank inte behandlas på detta sätt. Vi har i motionen krävt att denna orättvisa omedelbart skall avskaffas och att det i detta hänseende inte finns skäl att avvakta pågående utredning. Av denna anledning avstår jag från att reservera mig mot utskottets beslut att avslå yrkandet i motion 1983/84:1583 om en översyn av de nämnda bestämmelserna.

Bilaga

Förslag till
Lag om ändring i studiestödslagen (1973: 349)

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1973: 349)[1]
dels att 4 kap. 7 a § skall upphöra att gälla,
dels att 4 kap. 43 §, 5 kap. 5 och 8 §§, 6 kap. 4, 7, 9, 10 och 11 §§, samt 7 kap. 7 och 8 §§ skall ha nedan angivna lydelse,
dels att i lagen skall införas sju nya paragrafer, 7 kap. 7 a, 7 b, 7 c, 8 a, 8 b och 8 c §§ samt 9 kap. 2 b § av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
43 §	
Rätt till studiemedel är förverkad, om *medlen icke lyfts* före utgången av det kalenderhalvår för vilket de beviljats eller om den studerande avlider innan *han lyft* medlen.	*Den studerandes* rätt till studiemedel är förverkad om *han inte begärt att få medlen utbetalade* före utgången av det kalenderhalvår för vilket de *har* beviljats eller om den studerande avlider innan medlen *har betalats ut.*
Om särskilda skäl föreligger, får studiemedel lyftas efter utgången av det kalenderhalvår för vilket *de* beviljats.	*Om en begäran om utbetalning av studiemedel kommer in* efter utgången av det kalenderhalvår för vilket *medlen har* beviljats, *får medlen dock betalas ut om det finns särskilda skäl.*
5 kap.	
5 §[2]	
Timstudiestöd utgör *36* kronor för studietimme enligt 3 § första stycket 1 och för timme enligt 3 § första stycket 2.	Timstudiestöd utgör *38* kronor för studietimme enligt 3 § första stycket 1 och för timme enligt 3 § första stycket 2.
8 §[3]	
Vid beviljande av timstudiestöd ges företräde åt studerande med särskilt svåra arbetsförhållanden. Därefter ges företräde åt studerande med kort tidigare utbildning framför studerande med längre utbildning.	
	Kan de studerande inte skiljas åt enligt första stycket skall timstudiestöd beviljas den som med hänsyn till familjesituation, ekonomis-

[1] Lagen omtryckt 1981: 579. Senaste lydelse av 4 kap. 7 a § 1982: 266.
[2] Senaste lydelse 1983: 272.
[3] Senaste lydelse 1983: 272.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	ka förhållanden och andra omständigheter av vikt bedöms bäst behöva timstudiestöd.
6 kap.	
4 §[4]	
Inkomstbidrag utgår för varje dygn	Inkomstbidrag utgår för varje dygn
1. under vilket den studerande *deltager i kurs* och på grund därav förlorar sin arbetsinkomst,	1. under vilket den studerande *reser till eller från den plats där en kurs äger rum* och på grund därav förlorar sin arbetsinkomst *för detta dygn,*
2. *under* vilket den studerande *reser till eller från den plats där kurs äger rum och på grund därav* förlorar sin arbetsinkomst *för detta dygn.*	2. *för* vilket den studerande *eljest* förlorar sin arbetsinkomst *på grund av att han deltar i en kurs.*
Till samma studerande får under ett budgetår utgå inkomstbidrag för högst *tio* dygn enligt första stycket 1 och för högst *två* dygn enligt första stycket 2.	Till samma studerande får under ett budgetår utgå inkomstbidrag för högst *två* dygn enligt första stycket 1 och för högst *tio* dygn enligt första stycket 2.
Med arbetsinkomst enligt första stycket jämställs ersättning från arbetslöshetskassa och kontant arbetsmarknadsstöd.	
7 §[5]	
Inkomstbidrag utgör *216* kronor för varje dygn.	Inkomstbidrag utgör *228* kronor för varje dygn.
Internatbidrag utgör *180* kronor för varje dygn.	Internatbidrag utgör *190* kronor för varje dygn.
9 §[6]	
Dagstudiestöd får inom ett län under samma budgetår utgå med sammanlagt högst det belopp som följer av bestämmelser som regeringen meddelar.	
Det belopp som står till förfogande för dagstudiestöd inom ett län utgår till	
1. arbetstagare som utför sitt arbete huvudsakligen inom länet och för vilken facklig organisation ansökt om dagstudiestöd,	
2. arbetstagare som på grund av resor i sin anställning eller annan omständighet ej utför sitt arbete inom huvudsakligen ett län men för vilken facklig organisation som har sin postadress i länet, har ansökt om dagstudiestödet,	
3. studerande som själv har ansökt om dagstudiestöd och som är bosatt i länet, när han ger in ansökan om sådant stöd.	

[4] Senaste lydelse 1982: 266.
[5] Senaste lydelse 1983: 272.
[6] Senaste lydelse 1983: 272.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	Vuxenutbildningsnämnden får bestämma att viss del av det belopp som står till förfogande för dagstudiestöd inom ett län skall förbehållas studerande som inte är arbetstagare.

10 §[7]

Vid beviljande av dagstudiestöd till arbetstagare ges företräde åt studerande med särskilt svåra arbetsförhållanden. Därefter ges företräde åt studerande med kort tidigare utbildning framför studerande med längre utbildning.

Vid beviljande av internatbidrag till studerande som *ej* är arbetstagare ges företräde åt studerande *som har särskilt svåra studiehinder på grund av att han bor i glesbygd, arbetar i hemmet eller är handikappad.* Därefter ges företräde åt studerande *med kort tidigare utbildning framför studerande med längre utbildning.*	Vid beviljande av internatbidrag till studerande som *inte* är arbetstagare ges företräde åt studerande *med kort tidigare utbildning framför studerande med längre utbildning.* Därefter ges företräde åt studerande *som har särskilt svåra studiehinder på grund av att han bor i glesbygd, arbetar i hemmet eller är handikappad.* *Kan de studerande inte skiljas åt enligt första och andra styckena skall dagstudiestöd beviljas den som med hänsyn till familjesituation, ekonomiska förhållanden och andra omständigheter av vikt bedöms bäst behöva dagstudiestöd.*

Bestämmelser om vad som vid tillämpning av andra stycket skall anses vara glesbygd och om vad som skall anses utgöra handikapp meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen utser.

11 §[8]

Har internatbidrag beviljats facklig organisation för fördelning mellan vissa arbetstagare gäller följande utan hinder av vad som eljest föreskrivs i detta kapitel.

1. Bidraget får utgå till den fackliga organisationen i stället för till den studerande.

2. Bidraget skall motsvara den faktiska kostnaden för resor, kost och logi för den studerande.

3. För varje kurs får bidragen dock aldrig beräknas till högre belopp än som motsvarar *180* kronor i genomsnitt för varje dygn och varje studerande som har rätt till bidraget.	3. För varje kurs får bidragen dock aldrig beräknas till högre belopp än som motsvarar *190* kronor i genomsnitt för varje dygn och varje studerande som har rätt till bidraget.

[7] Senaste lydelse 1983:272.
[8] Senaste lydelse 1983:272.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 kap.	
7 §	
För varje tidsperiod om 15 kalenderdagar utgår till heltidsstuderande	*Till en studerande som är medlem i erkänd arbetslöshetskassa och som uppfyller villkoren för ersättning från kassan vid arbetslöshet eller har uppburit ersättning från någon arbetslöshetskassa under den längsta tid som ersättning kan betalas ut, utgår vuxenstudiestöd enligt 7 a, 7 b, 7 c och 8 b §§.*
1. vuxenstudiebidrag med 65 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en lika lång sammanhängande tidsperiod, om han kunnat få sådant bidrag,	*Till annan studerande utgår särskilt vuxenstudiestöd enligt bestämmelserna i 8, 8 a och 8 b §§.*
2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen	
a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt,	
b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.	
För tidsperiod som omfattar mindre än 15 dagar utgår för varje kalenderdag vuxenstudiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel till heltidsstuderande med en femtondel av de i första stycket angivna beloppen.	
	7 a §
	För varje tidsperiod om 15 dagar utgår till heltidsstuderande som avses i 7 § första stycket
	1. vuxenstudiebidrag med 65 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en lika lång sammanhängande tidsperiod, om han kunnat få sådant bidrag,
	2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen
	a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt,
	b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 b §

För varje tidsperiod om 30 dagar utgår till deltidsstuderande som avses i 7 § första stycket

1. vuxenstudiebidrag med 65 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en lika lång sammanhängande tidsperiod, om han kunnat få sådant bidrag,

2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen

a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt,

b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.

7 c §

Om en studerande, som avses i 7 § första stycket, har vårdnaden om barn som inte har fyllt 16 år eller som har fyllt 16 år och går i grundskola eller motsvarande skolform förhöjs vuxenstudiebidraget med barntillägg.

Barntillägget utgår för varje barn med 1,39 procent av basbeloppet för varje hel, sammanhängande tidsperiod om 15 dagar för heltidsstuderande och 30 dagar för deltidsstuderande. Motsvarande gäller om den studerande är skyldig att till fullgörande av lagstadgad underhållsskyldighet utge underhållsbidrag till barn som inte har fyllt 16 år eller som har fyllt 16 år och går i grundskola eller motsvarande skolform.

För en tidsperiod som omfattar mindre än 15 dagar för heltidsstuderande och mindre än 30 dagar för deltidsstuderande utgår barntillägg för varje barn och kalenderdag med 0,09 procent av basbeloppet för heltidsstuderande och med 0,045 procent av basbeloppet för deltidsstuderande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

För varje tidsperiod om *30 kalenderdagar* utgår till *deltidsstuderande*

1. vuxenstudiebidrag med 65 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en sammanhängande tidsperiod om 15 dagar, om han kunnat få sådant bidrag,

För varje tidsperiod om *15 dagar* utgår till *heltidsstuderande som avses i 7 § andra stycket*

1. vuxenstudiebidrag med *32,5* procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en sammanhängande tidsperiod om 15 dagar, om han kunnat få sådant bidrag,

2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen

a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt,

b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.

För tidsperiod som omfattar mindre än 30 dagar utgår för varje kalenderdag vuxenstudiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel till deltidsstuderande med en trettiondel av de i första stycket angivna beloppen.

8 a §

För varje tidsperiod om 30 dagar utgår till deltidsstuderande som avses i 7 § andra stycket

1. vuxenstudiebidrag med 32,5 procent av det belopp som den studerande skulle ha fått i utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, för heltidsstudier under en sammanhängande tidsperiod om 15 dagar, om han kunnat få sådant bidrag,

2. återbetalningspliktiga studiemedel med det belopp som motsvarar skillnaden mellan följande två tal, nämligen

a) det utbildningsbidrag som avses under 1 efter avdrag för preliminär A-skatt,

b) vuxenstudiebidraget enligt 1 efter avdrag för preliminär A-skatt.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 b §

För en tidsperiod som omfattar mindre än 15 dagar för heltidsstuderande och mindre än 30 dagar för deltidsstuderande utgår för varje kalenderdag vuxenstudiebidrag och återbetalningspliktiga studiemedel, till heltidsstuderande med en femtondel och till deltidsstuderande med en trettiondel av de i 7 a, 7 b, 8 och 8 a §§ angivna beloppen.

8 c §

Vid beräkning av ett barntillägg tillämpas det basbelopp som gäller vid ingången av den tidsperiod för vilken tillägget är avsett.

9 kap.

2 b §

Till studerande som tidigare har uppburit studiestöd utgår nytt sådant stöd endast om

1. debiterad studiemedelsavgift, som förfallit till betalning före det kalenderår som de nya studiemedlen avser, i sin helhet erlagts eller beslut fattats enligt 8 kap. 39, 40 eller 44-49 §§ att avgift inte skall utgå,

2. återkrav av återbetalningspliktiga studiemedel enligt 3 kap., studiemedel enligt 4 kap. eller särskilt vuxenstudiestöd enligt 7 kap., som avser högst ett kalenderhalvår, som har återkrävts med stöd av 2 § kvarstår oreglerat.

Om synnerliga skäl föreligger får studiestöd dock beviljas utan hinder av vad som anges i första stycket.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984.

2. För den som före utgången av juni 1983 har bedrivit studier och beviljats särskilt vuxenstudiestöd även för höstterminen 1984 gäller äldre föreskrifter om studiestödets storlek under höstterminen 1984.

minab/gotab 78006 Stockholm 1984